בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"א 69909-11-18 דויטשר ברקן נ' אליהו

לפני כבוד השופט אביים ברקאי

התובעת: **יהודית דויטשר ברקן**

נגד

הנתבעת: **שולמית אליהו**

ב"כ התובעת: עו"ד יהודית דויטשר ברקן
ב"כ הנתבעת: עו"ד רויטל מגל

פסק דין

חלק ראשון – פתח דבר; תמצית פסק הדין (תוכן עניינים)

1. מהות פסק הדין

1.1 עניינו של פסק דין זה הוא תביעת שכר טרחת עו"ד כולל מע"מ על סך של 123,499 ₪. התביעה הוגשה כנגד לקוחה לשעבר של התובעת ומתבססת על הסכם שכר טרחה בכתב עליו חתמה הנתבעת. הסכם שכר הטרחה מפרט פעולות שיבוצעו על ידי התובעת ותשלומים בגינם. כבר מיד ייאמר שבהתאם לפעולות שבוצעו, התובעת אכן זכאית לסכום הנתבע. לענין זה התובעת הגישה פירוט הכולל עשרות רבות של פעולות ובכללן דיוני בית משפט, דיוני לשכת ההוצאה לפועל, הגשת בקשות, הגשת תגובות, הגשת סיכומי טענות, העברות כספים ועוד.

1.2 **סכום תיק ההוצאה לפועל בו היתה הנתבעת זוכה האמיר, בשלוש שנות טיפולה של התובעת, מסך של כ – 700,000 ₪ לסך של כ – 1,300,000 ₪**

- התובעת ייצגה את הנתבעת בהליכים בהוצאה לפועל כנגד גרושה. הסכם שכר הטרחה בין התובעת לנתבעת נחתם ביום 1/10/2015. כאשר קיבלה התובעת את ייצוג הנתבעת עמד תיק ההוצאה לפועל על הסך של כ – **700,000** ₪ כאשר בהתאם להערכת התובעת אמור היה לעמוד על סכום גבוה בהרבה. בסופו של יום אכן גדל הסכום משמעותית לסך של כ – **1,300,000** ₪.
- תיק ההוצאה לפועל נפתח כנטען בכתב ההגנה כבר בשנת 2004, כלומר כאחד עשרה שנים לפני שהנתבעת פנתה לתובעת. כפי שהנתבעת מציינת בעצמה, במשך שנים רבות לא שולמו דמי המזונות בגינן נפתח תיק ההוצאה לפועל.
- גרושה של הנתבעת הגיש בקשות רבות והיה פעיל בתיק ההוצאה לפועל כחייב. בין היתר טען אותו גרוש טענת "פרעתי", קרי שפרע מהחוב שנתבע ממנו על ידי הנתבעת.
- לאחר שלוש שנים של טיפול, ביום 4/10/2018, נדחו כל טענות הגרוש של הנתבעת. סכום תיק ההוצאה לפועל התעדכן לסך של **1,279,164** ₪ (נכון ליום 31/12/2016). גם סכום זה נקבע לאחר

שהתקבלו בתיק ההוצאה 48,687.50 ₪. כלומר, בפועל עמד סכום תיק ההוצאה לפועל על סך של כ – **1,300,000 ₪**. לאחר קבלת החלטה זו נישלה הנתבעת את התובעת מטיפול בענייניה. על כך בפסקה הבאה.

1.3 **עם סיום עבודתה של התובעת ובהגיע מועד התשלום הודיעה התובעת על פתיחת חשבון בנק חדש לצורך תיק ההוצאה לפועל והודיעה לתובעת שאינה זקוקה לייצוגה**

במהלך שלוש שנות עבודתה של התובעת, נוהל תיק ההוצאה לפועל באופן שכספים שנגבו הועברו לחשבון נאמנות אותו פתחה. עם סיום עבודתה של התובעת, ותיקון סכום תיק ההוצאה לפועל מסך שעמד בתחילה על "מעט למעלה מ – 780,000 ₪ (סעיף 8 לכתב התביעה) לסך של כ – 1,300,000 ₪ הודיעה לפתע הנתבעת ללשכת ההוצאה לפועל שיש להעביר את כספי הגביה לחשבון אחר, שאינו קשור לנתבעת. עוד הודיעה לנתבעת שאינה זקוקה לייצוג וממילא לא שילמה לנתבעת שכר טרחה.

1.4 **הנתבעת החליטה ששכר הטרחה הנכון לתשלום הוא רק 40,000 ₪, זאת למרות האמור בהסכם עליו חתמה**

הנתבעת החליטה, על דעת עצמה, ששכר הטרחה הנכון לתשלום הוא רק 40,000 ₪. הנתבעת ערכה חישוביה והעבירה סך אשר יחד עם סכומים קודמים שהתקבלו הגיע לסך של 39,000 ₪. בנוסף העבירה באיחור סך נוסף של 1,000 ₪ ותו לא. סך הכל הועבר סך (קרן) של כ- 40,000 ₪.

1.5 **הנתבעת טוענת טענות לגופו של עלות הייצוג המשפטי, באופן הנוגד את ההסכם עליו חתמה ומבלי שצירפה אפילו חוות דעת לטענותיה המקצועיות**

לנתבעת טענות שונות אליהן אתייחס בהמשך פסק הדין. חלק מהטענות הופיעו בכתב ההגנה וחלק לאחר מכן, תוך הרחבת חזית. לגופו של ענין טוענת הנתבעת להסכמות שונות, בניגוד להסכם שכר הטרחה וכן טוענת טענות שונות, לרבות הטעיה וכן השלושה הבאים:

- **ראשית**, הנתבעת טוענת שהסכם שכר הטרחה עליו חתמה הוא "**הסכם דרקוני**". כך כלשונה. מעבר לעובדה שהנתבעת חתמה על ההסכם כאשר היא בגירה ואינה חסויה, הרי לא הוגשה כל חוות דעת אשר תתמוך את הטענה בדבר ה"ההסכם הדרקוני" ותפרט מה הם אותם סעיפים דרקוניים נטענים.
- **שנית**, הנתבעת טוענת שהתובעת מבקשת תשלום עבור בקשות שלא היתה צריכה להגיש. טענה זו לא נתמכה בשום חוות דעת מקצועית אשר תתמוך בטענה כאילו התובעת הגישה על דעת עצמה בקשות מיותרות.
- **שלישית** – הנתבעת טוענת שלא עודכנה בזמן אמת אודות סכום שכר הטרחה הצפוי וכי שכר הטרחה הראוי הוא 40,000 ₪ בלבד. אפילו היה מקום לדון בשכר טרחה ראוי כאשר קיים הסכם בכתב – הרי עדיין היה על הנתבעת לתמוך טענתה בחוות דעת כלשהי. לא די בתחושה או בטענה בעלמא לפיה שכר הטרחה הראוי הוא 40,000 ש"ח בלבד. כך לא נעשה.

1.6 **<u>הצדדים וחמשת העדים בהליך</u>**

(א) התובעת היא עו"ד בעלת ותק העולה על 45 שנים, העוסקת בין היתר בדיני משפחה, הוצאה לפועל וליטיגציה.

(ב) הנתבעת היא אישה גרושה שפנתה לייצוג משפטי על ידי התובעת. הנתבעת ציינה בכתב ההגנה אודות הליך הגירושים הקשה, אודות גרושה כנגדו הוגשו ארבעה עשר (14) כתבי אישום בגין עבירות אלימות קשות וטענה שבשל היותה אישה מוכה חתמה על הסכם שכר טרחה דרקוני אל מול התובעת.

(ג) בדיון העידו חמישה עדים:

<u>מטעם התובעת העידו שתיים</u> – התובעת עצמה וכן עו"ד דנה קוסקאס כהן אשר עבדה בזמנים הרלוונטיים לתביעה במשרדה של התובעת.

<u>מטעם הנתבעת העידו שלושה</u> – הנתבעת עצמה וכן שני בניה הבגירים.

2. **<u>תמצית פסק הדין (תוכן עניינים)</u>**

2.1 טענות הצדדים יובאו בחלק השני בסעיפים 3 ו-4 לפסק הדין.

2.2 יש לקבל התביעה, שישה נימוקים לקבלת התביעה יובאו בחלק השלישי לפסק הדין וביניהם:

- <u>נימוק ראשון משישה לקבלת התביעה</u>, קיומו של הסכם מפורש בו התחייבה הנתבעת. על כך בסעיף 5.1 לפסק הדין.
- <u>נימוק שני משישה לקבלת התביעה</u>, יש לדחות טענות הנתבעת להטעיה. יש לדחות טענות הנתבעת הן לאור ניסיונה הרב בהליך המשפטי, כאחד עשר שנים טרם פנייתה לתובעת; יש לדחות טענות הנתבעת לאור העובדה שלוותה גם על ידי שני בניה הבוגרים. על כל אלה יורחב בסעיף 5.2 לפסק הדין.
- <u>נימוק שלישי משישה לקבלת התביעה</u>, ואפילו היתה מקום לדון בטענה לפיה הנתבעת הוטעתה, עדיין לא הציגה הנתבעת כל ראיה לטענתה בדבר שכר טרחה בסך של 40,000 ₪ בלבד, כפי שקבעה לעצמה. על כך בסעיף 5.3 לפסק הדין.
- <u>נימוק רביעי משישה לקבלת התביעה</u>, אין לקבל טענת הנתבעת בדבר בקשות שלא היה מקום להגישן או שלא הוגשו. לענין זה יובא הדיון בסעיף 5.4 לפסק הדין.
- <u>נימוק חמישי משישה לקבלת התביעה</u>, התייחסות לטענת הנתבעת לפיה לא קיבלה דרישת תשלום, למרות בקשותיה, תוך כדי ניהול ההליך. הנתבעת ובוודאי בניה ידעו אודות היקף הטיפול בתיק, הקפידו לעקוב ואף קיבלו את מלוא התיק לבדיקתם; בנוסף, ככל שהנתבעת טוענת לכך שלא קיבלה דרישות תשלום, הרי היה עליה לבטל ההסכם ולא להמשיך ולקבל שירותים ולהתחמק בסופו של יום מתשלום; בנוסף, הנתבעת לא הוכיחה נזק או נימוק שבגינו יש לפטור אותה מתשלום. כל אלה יפורטו בסעיף 5.5 לפסק הדין.
- <u>נימוק שישי משישה לקבלת התביעה</u>, התייחסות לטענה לפיה הוסכם על הפחתת שכר הטרחה תובא בסעיף 5.6 לפסק הדין.

2.3 בסופו של הליך חויבה הנתבעת בסך של 122,499 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 29/11/2018 ועד למועד התשלום בפועל. עוד אני מחייב את הנתבעת בתשלום הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בסך כולל של 20,000 ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד פסק הדין ועד למועד התשלום בפועל. על בך בסעיף 6 לפסק הדין.

חלק שני – תמצית טענות הצדדים

3. **תמצית טענות התובעת**

3.1 התובעת ציינה שבחודש ספטמבר 2015 פנו אליה הנתבעת וילדיה על מנת להיוועץ עימה ביחס לתיק הוצאה לפועל כנגד גרושה של הנתבעת ואבי ילדיה. ביום 1/10/2015 ולאחר מספר ישיבות ובדיקות נקשר בין התובעת לנתבעת הסכם שכר טרחה בכתב.

3.2 בהתאם להסכם שכר הטרחה הוסכם כדלקמן:

- בגין כל בקשה/תגובה/כתבי בי דין, תשלם התובעת סך של - 1,600 ₪ בצירוף מע"מ
- בגין כל דיון בלשכה או בית משפט מרוחקים ישולם הסך של - 3,000 ₪ בצירוף מע"מ
- בגין תצהיר עדות ראשית, תשלום כשל ישיבה קרי - 3,000 ₪ בצירוף מע"מ
- בגין הגשת סיכומים בכתב, תשלום כשל שלוש ישיבות, קרי - 9,000 ₪ בצירוף מע"מ
- בגין כל העברת כספים מההוצאה לפועל לחשבון פקדונות או חשבון נאמנות ובגין העברה מהחשבון אל הנתבעת ישולם סך של - 60 ₪.

3.3 שני סכומים שהתובעת לא כללה בכתב התביעה:

- <u>ארבעה דיונים שהתקיימו בעיר תל אביב</u> - ההסכם לא כלל התייחסות לדיונים בבית משפט לענייני משפחה בתל אביב ובבית המשפט המחוזי בתל אביב שכן בשלב זה התנהל תיק ההוצאה לפועל בעיר טבריה. התובעת טוענת שהגיע עם הנתבעת להסכם בעל פה לפיו חיוב בגין דיון בבית משפט בעיר תל אביב יעמוד על הסך של 2,000 ₪ בצירוף מע"מ. כך או כך התובעת <u>לא</u> כללה בכתב התביעה כל חיוב בגין דיונים בבתי משפט בעיר תל אביב ולדבריה החליטה כך, מכיוון שההסכם נעשה בעל פה. סך הכל התקיימו בבית המשפט לענייני משפחה ובבית המשפט המחוזי בתל אביב ארבעה (4) דיונים בגינם לא נתבע שכר טרחה.

- <u>הוצאות</u> - בנוסף לא כללה התובעת בכתב התביעה חיובים בגין הוצאות שמומנו על ידי משרדה, הגם שהחיוב כלול בהסכם שכר הטרחה בו התחייבה הנתבעת.

3.4 לדברי התובעת הטיפול בענייני הנתבעת היה מורכב וסבוך בשל בקשות רבות שהגיש הגרוש בתיק ההוצאה לפועל, לעיכוב ההליכים ולהפחתת סכום החוב; בשל בקשת הבהר שהועברה

לבית המשפט לענייני משפחה וערעור שהגיש הגרוש על החלטה זו; בשל תביעות חוזרות ונשנות שהגיש הגרוש לבית המשפט לענייני משפחה בניסיון להפחית את החוב; בשל הסתרת הליכים בבית המשפט לענייני משפחה, אי מסירת כתבי בי דין ועוד.

3.5 התובעת מציינת שנאלצה להגיש תגובות ותשובות ללשכת ההוצאה לפועל; להשתתף בדיונים בעיר צפת; להשתתף בהגשת חוות דעת חשבונאית המתייחסת לתקופה של 13 שנים; להגיש סיכומים נרחבים בכתב וכן התייחסה להליכים בבית המשפט לענייני משפחה ובבית המשפט המחוזי.

3.6 ביום 4/10/2018 התקבלה החלטה בטענת "פרעתי" של הגרוש, כאשר כל טיעוני הנתבעת התקבלו. סכום תיק ההוצאה לפועל הועמד על הסך של 1,279,164 ₪ נכון ליום 31/12/2016. עם החלטה זו שופעלו כל הליכי ההוצאה לפועל כולל עיקול כספי הפנסיה של הגרוש.

3.7 עם קבלת החלטת ראש ההוצאה לפועל נפגשו הנתבעת ובניה, לבקשתם, עם התובעת על מנת לדון בתשלום שכר הטרחה. התובעת ציינה שבהתאם להסכם שכר הטרחה התחייבה הנתבעת לשלם את שכר הטרחה באופן שוטף וכן דרך חשבון הנאמנות אליו אמורים היו לעבור תשלומי גביית החוב בתיק ההוצאה לפועל. למרות זאת שולמו על ידי הנתבעת סכומים קטנים בלב, בדרך של העברה חלק קטן מהכספים שהתקבלו באמצעות לשכת ההוצאה לפועל.

3.8 הנתבעת סירבה לשלם את שכר הטרחה. הנתבעת פנתה ללשכת ההוצאה לפועל וביטלה את ייצוגה של התובעת. עוד החליפה ושינתה הנתבעת את חשבון הבנק אליו נכנסים כספי ההוצאה לפועל שנגבים באמצעות עיקול כספי הפנסיה של הגרוש.

3.9 הנתבעת ובניה לא יידעו את התובעת אודות פעולותיהם, אלא רק בפגישה נוספת אליה הגיעו ובה הבהירו שלא ישלמו את חוב שכר הטרחה.

3.10 התובעת מציינת את הטיפול הרגיש והסבלני בנתבעת, תוך שהיא ובניה הפכו לבני בית משרדה. עוד מציינת התובעת שפעולות הנתבעת הן לא רק כפיות טובה אלא ניסיון מרמה מכוון.

3.11 התובעת עותרת לתשלום הסך של 123,499 ₪ כדלקמן:

- בגין 77 בקשות/תגובות/כתבי הגנה שהוגשו בלשכת ההוצאה לפועל ובבתי משפט, סך של 77 X 1,600 ₪ בצירוף מע"מ ובסה"כ - 144,144 ₪

- בגין שני דיונים בלשכת ההוצאה לפועל צפת, סך של 2 X 3,000 ₪ בצירוף מע"מ ובסה"כ - 7,020 ₪

- בגין הגשת סיכומים, סך של 9,000 ₪ בצירוף מע"מ -	10,530 ₪
- בגין 9 העברות מלשכת ההוצאה לפועל לחשבון הנאמנות ו – 8 העברות מחשבון הנאמנות לידי הנתבעת, סך של 17 X 60 ₪ ובסה"כ -	1,020 ₪
- בניכוי סכום ששולם על ידי הנתבעת (כולל מע"מ) -	(39,215 ₪)
	======
סה"כ	**123,499** ₪

4. **<u>תמצית טענות הנתבעת</u>**

4.1 הנתבעת הפנתה לכך שהיתה אישה מוכה על ידי בן זוגה ממנו התגרשה. הנתבעת שפנתה אל התובעת בשלהי שנת <u>2015</u> ציינה שפתחה כבר בשנת <u>2004</u> תיק מזונות כנגד הגרוש ובמשך שנים ארוכות לא התקבלו תשלומי מזונות מהגרוש. הנתבעת תיארה אודות האלימות של גרושה, איומיו, הכאות מצידו הן כלפיה והן כלפי ילדיהם, ועוד.

4.2 הנתבעת טענה שבשל היותה אישה מוכה הזקוקה למזונות ילדיה באופן נואש, חתמה על "הסכם דרקוני" אשר אילו "היה מוסבר מלכתחילה כי ניהול העניינים עשוי להגיע לסכומים כאלה הרי לא היתה חותמת על הסכם זה, שכן בהסכם צוין כי בכל בקשה ו/או תגובה ישולם סך 1,500 ₪ + מע"מ".

4.3 הנתבעת ציינה שלמרות שבהסכם נרשם שתשלומי שכר הטרחה ישולמו באופן שוטף, הרי התובעת לא ביקשה התשלום באופן שוטף. הנתבעת טוענת שהיא וילדיה פנו לברר מה סכום שכר הטרחה אך התובעת השיבה "אין לי זמן לחשב...". לדברי הנתבעת, כאשר התקבלה הדרישה לתשלום היא נותרה פעורת פה נוכח גובה שכר הטרחה "אשר כלל לא הובא בחשבון על ידה".

4.4 הנתבעת מתייחסת לכך שלאחר שלוש שנות עבודת התובעת ולאחר שהתקבלו כל טענותיה, החליטה לבטל את חשבון הנאמנות ופתחה חשבון בנק אליו יועברו כספים שייגבו באמצעות ההוצאה לפועל. לטענת הנתבעת חשבון הנאמנות לטובת כספי הגביה מההוצאה לפועל נפתח מכיוון שלה עצמה לא היה חשבון בנק. לאחר שפתחה חשבון בנק ביקשה לעדכן את לשכת ההוצאה לפועל. הנתבעת מציינת שהתובעת סירבה לעדכן החשבון ומסרה שהדבר לא אפשרי ולדבריה (לדברי הנתבעת) היא הבינה שאינה יכולה לסמוך על התובעת שכן לא היתה ישרה איתה בענייני העברת כספים. עוד טוענת הנתבעת כי "התובעת סיימה תפקידה ולכן לא מובן מדוע נפגעה

מכך שהוצאה כעו"ד מייצגת;" ועוד הוסיפה שזכותה (של הנתבעת) להחליט ולבחור מי ייצג אותה.

4.5 הנתבעת טוענת שלא היה בכוחותיה הדלים לדרוש את אשר ברצונה לדעת ו/או להעביר הטיפול לעורך דין אחר. לדברי הנתבעת זכויותיה וכבודה נרמסו על ידי גרושה והיא "לא יכלה להפסיק את ההליך אך אולי היתה עושה זאת באם היתה יודעת" אודות סכומי העתק שהתובעת תיגבה כשכר טרחה.

4.6 הנתבעת טוענת שהתובעת הגישה בקשות רבות אשר כלל לא היה צורך בהגשתן, לרבות בקשות קצרות בגינן חויבה בסך של 1,600 ₪ בצירוף מע"מ. הנתבעת אף טענה שהתובעת "ניפחה מלכתחילה את היקף הבקשות" כדי להגדיל את שכר הטרחה. עוד טענה הנתבעת שחלק מהבקשות הן "כפולות, זהות ו/או לא נדרשות ו/או מיותרות". עוד טענה שבפגישה במשרד התובעת, דרשה זו רק סך של 98,845 ₪ והציגה מסמך ביחס לכך.

4.7 הנתבעת ציינה בהגינותה שהיא "מודה לתובעת על עזרתה המשפטית אך אין בכך כדי לגדוע את מטה לחמה". לדבריה, היא "איננה מסרבת לשלם את החוב אך קודם יש להעמידו על הסכום המדויק".

4.8 הנתבעת מציינת שהתובעת קיבלה סך של 39,000 ₪ ולטעמה החוב לא עולה על סכום של למעלה מ – 40,000 ₪. עוד דוחה הנתבעת את הטענות ביחס לכפיות טובה וניסיון מרמה מכוון.

4.9 הנתבעת מתייחסת לכך שהתובעת הגישה כתב תביעה מתוקן ובו הופחת סכום התביעה מסך של 129,115 ₪ לסך של 123,499 ₪ וטוענת שהדבר מוכיח ש"התובעת עצמה איננה יודעת את הסכום שמבקשת לדרוש".

הערת מעבר – אין באמור לעיל כדי להביא את מלוא טענות הצדדים, אך די בכך כדי להציב המסד להמשך פסק הדין.

<u>חלק שלישי – יש לקבל את התביעה</u>

5. **<u>שישה נימוקים המביאים לכך שיש לקבל את התביעה</u>**

יש מקום לקבל את התביעה ולענין זה יובאו הנימוקים הבאים:

5.1 **<u>נימוק ראשון משישה לקבלת התביעה – ההסכם המפורש בו התחייבה הנתבעת בחתימתה</u>**

(א) הנתבעת חתמה על הסכם שכר טרחה ביום 1/10/2015. ההסכם הוא קצר, בן עמוד אחד בלבד ובו שש פסקאות, ופסקה שביעית ובה התחייבות לשלם את שכר הטרחה גם במקרה של אי זכיה במשפט, במקרה של פשרה או במקרה של פיטורי עוה"ד.

(ב) חתימת הסכם שכר הטרחה, כראיה להסכמה - עם חתימת הסכם שכר הטרחה, אין ברגיל מקום לשוב ולדון בהיקפו או בסכומים הנקובים בו. את הליכי המשא ומתן לכריתתו של הסכם מנהלים לפני שזה נכרת ולא שנים לאחר מכן, כאשר השירותים שניתנו מכוחו כבר הושלמו. במלוא הכבוד, לא בנקל יידונו שאלות בגין כדאיות העסקה עבור הנתבעת, האם אכן מדובר בסכומים גבוהים לתשלום או כל טענה אחרת שמועלית על ידי הנתבעת. חזקה היא ש"**אדם החותם על מסמך מוחזק כמי שקרא אותו והבין את תוכנו וכי חתם עליו לאות הסכמתו**", לענין זה ר' כבר בע"א 6799/02, יולזרי נ' בנק המזרחי המאוחד בע"מ (2003), פ"ד נ"ח (2) 145 ; עוד ר' ע"א 1691/11, בנק לאומי למשכנתאות בע"מ נ' רחל צוברי (מיום 14/3/17, השו' א' רובינשטיין, ח' מלצר ונ' סולברג) וכן ע"א (מחוזי ת"א) 27178-01-16, משה בן דוד נ' א.קוטלר את א. יחזקאל בנייה ויזמות (מיום 12/2/2017, השופטת סג' נש' י' שבח, ש' שוחט וי' אטדגי).

(ג) זאת ועוד. כאשר לפנינו הסכם חתום, הרי אין מקום לפנות לשאלת השכר הראוי או לשאלה האם היה מקום לקבוע סכומים אחרים או תנאים אחרים בהסכם. במאמר מוסגר ייאמר שהנתבעת אף לא תמכה טענותיה בדבר הסכומים להם זכאית התובעת, לטעמה, ועל כך יורחב בהמשך. בשלב זה יודגש שאין להתעלם או להמעיט בקיומו של הסכם שכר הטרחה. גם אין מקום לאיין את הוראות ההסכם ולקבוע תחתן הוראות אחרות שכלל לא סוכמו.

לענין זה ניתן להפנות אל ע"א 6290/18 עזבון טמירה פינצ'וק ז"ל נ' הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (מיום 2/5/2021, השופטת ע' ברון, השו' ע' גרוסקופף והש' א' שטיין). במקרה זה היה בין הצדדים הסכם חתום ביחס לשכר טרחת עו"ד, וכפי שניתן להבין דווקא נדרש שכר ראוי, שהוא אף מעבר להסכם החתום, תוך התייחסות לדיני עשיית עושר ולא במשפט. בית המשפט העליון (כב' השו' ע' גרוסקופף, בסעיף 41 לפסק הדין) קבע כך – "**זכות לשכר מכוח חוזה קמה כאשר השירות ניתן על פי הסכם שנכרת בין בעל המקצוע לבין מקבל השירות, והסכם זה מסדיר, במפורש או מכללא, את זכותו של בעל המקצוע לקבל תשלום בעבור שירותיו... משהוסדרה הזכות לשכר בגין עבודה על בסיס חוזי, וכל עוד עומד החוזה בתוקפו, התביעה לשכר העבודה אמורה להיות מכוחו, ואין היא יכולה להיות מכוחם של דיני עשיית עושר ולא במשפט**".

כלומר, כאשר נכרת הסכם מפורש ומפורט, אין מקום לסטות ממנו ולדרוש סכומי כסף שונים שלא נכללו בו. הדבר ברור. מכאן, גם כאשר נכרת הסכם מפורש ומפורט, אין מקום לסטות ממנו ולבקש לשלם סכומי כסף שונים שלא נכללו בו. ובמילים פשוטות – כשם שהסכם שכר הטרחה חייב את התובעת והיא לא היתה רשאית לתבוע סכומים שלא הוסכמו, כך הסכם שכר הטרחה מחייב את הנתבעת ואין לקבל טענותיה לתשלום נמוך יותר.

(ד) פירוט הפעולות הרבות שעשתה התובעת הובא היטב בטבלה מרכזת שצורפה לתצהירה וכן בכ – 500 דפי נספחי התביעה. הטבלה מתייחסת אכן לכתבי בי דין ופעולות שבוצעו, כמפורט בסעיף 3.11 לעיל. התחשיב הנכון, בהתאם להתחייבות הנתבעת בחתימתה במסגרת הסכם שכר הטרחה אכן מביא לסכום הנתבע.

5.2 **<u>נימוק שני משישה לקבלת התביעה – יש לדחות טענות הנתבעת להטעיה</u>**

הנתבעת טוענת שאילו "היה מוסבר מלכתחילה כי ניהול העניינים עשוי להגיע לסכומים כאלה הרי לא היתה חותמת על הסכם זה". אין לקבל טענה זו בשל הדברים הבאים:

(א) <u>ראשית, אין לקבל טענת הנתבעת להטעיה, לאור ניסיונה הרב של הנתבעת בהליך המשפטי. נסיון כבר משנת 2004, כאחד עשר שנים טרם פנייתה לתובעת</u>

- הנתבעת ציינה את התלאות והמרורים שהלעיט אותה גרושה, הן במסגרת חייהם המשותפים והן לאחריהם. הלב אכן נכמר למשמע דבריה. כך ממש. הנתבעת הציגה טענות אלה כנימוק לחתימתה על הסכם שכר הטרחה וכלשונה (סעיף 5 לתצהירה, ההדגשות לא במקור) – "**מאחר והייתי אישה מוכה אשר הייתי זקוקה למזונות ילדי באופן נואש חתמתי על הסכם דרקוני אשר אילולי היה <u>מוסבר לי ולילדיי</u> מלכתחילה כי ניהול העניינים עשוי להגיע לסכומים כאלה הרי לא הייתי חותמת על הסכם זה, שכן בהסכם צוין כי בגין כל בקשה ו/או תגובה ישולם סך של 1,600 ₪ + מע"מ**".

- תוך כבוד רב לנתבעת וכן צער על תיאור חייה, הרי אין מקום לקבל את גרסתה. אין מדובר בנתבעת אשר היתה חדשה להליך המשפטי או להליכי הגביה. אדרבא, דווקא מגרסת הנתבעת עולה שהגיעה אל התובעת <u>לאחר כאחד עשרה שנים</u> בהם תיק ההוצאה לפועל היה פתוח. הנתבעת חתמה על ההסכם מול התובעת ביום 1/10/<u>2015</u>, בעוד תיק ההוצאה לפועל, כדבריה, נפתח כבר בשנת <u>2004</u>. עוד עלה מטענות הצדדים, שעניינה של הנתבעת אף טופל על ידי עורכי דין קודמים, כך שגם ההתנהלות אל מול עורכי דין לא היתה זרה לה. אין מדובר בפעולה מהירה ומידית שנכפתה על הנתבעת אלא בפעולה שהיא חלק ממאבק משפטי ארוך שנים. גם לא מדובר בלחץ כלשהו שהופעל על הנתבעת, שכן היא זו שפנתה אל התובעת והיא זו שביקשה לשכור את שירותיה לאחר כאחד עשר שנים בהם היא מתמודדת בלשכת ההוצאה לפועל.

- התקופה הארוכה בה התנהלה הנתבעת אל מול גרושה; הנסיון אשר נכפה עליה בניהול הליכים; והעובדה שלא מדובר בפעולה רגעית וחד פעמית – כל אלה שומטים הקרקע תחת טענת הנתבעת להטעיה.

(ב) <u>שנית, אין לקבל טענת הנתבעת להטעיה, כאשר לוותה על ידי שני בניה הבוגרים</u>

- חתימת הסכם שכר הטרחה לא נעשתה על אתר, או תחת הפעלת לחץ. ההיפך הוא הנכון. טרם החתימה נפגשו התובעת והנתבעת, וגם בניה הבגירים של הנתבעת היו היטב חלק מהתהליך.

- התובעת תיארה את ההתנהלות אל מול הנתבעת, אל מול בנה איציק וכן התייחסה לבדיקת חומר משפטי שהיה בטיפול עורכי דין קודמים. וכך תיארה בחקירתה הנגדית (ע"מ 39-38 לפרוטוקול, ההדגשות לא במקור):

"כאשר הם הגיעו אלי והיא ישבה עם ילדיה, דיברתי ארוכות גם עם איציק, קיבלתי חומר שהיה בטיפול עורכי דין קודמים של הנתבעת. תמונת המצב הייתה מאוד לא ברורה. היה ברור שיש תיק הוצאה לפועל שתקוע בשל בעיות שעושה שם החייב ועיכובי הליכים ובקשות ביטולים וכן הלאה, ויש גם איזשהם הליכים שהוא ממשיך מאחורי הקלעים במסגרת כל מיני תביעות כנגד הנתבעת. התמונה לא הייתה ברורה. בשלב הזה לא יכולתי להעריך לאן אני נכנסת, האם זה יהיה קצר, האם זה יהיה ארוך. על פניו זה היה נראה מסובך ובעייתי. האם יהיו כאן גם תביעות וכתבי הגנה, לא היה ברור כלום. ולכן מצאתי איזשהו, בשיחה איתם, היו הרבה שיחות על העניין, איזשהו מצב ביניים שאומר אוקיי כל דבר 1600 ונתקדם. הרי ברור לך שעל כתב הגנה, על איזשהי תביעה עבת כרס 1600 זו בדיחה. ברור שסיכומים ארוכים על איזשהו תביעה זה לא 1600. מצאנו איזשהו מצב ביניים,"

על השיחות בהם גם שני בניה הבגירים של הנתבעת נכחו, למדים אפילו מדברי הנתבעת. וכך, הנתבעת ציינה במפורש אודות השתתפות בניה הבגירים בהתנהלות אל התובעת ובתצהירה (סעיף 5 המצוטט לעיל) היא הלינה על כך שהיא וילדיה לא קיבלו הסבר ראוי.

- אין לקבל טענה בעלמא כאילו שלושה אנשים בגירים, הנתבעת וכן שני בניה שליוו אותה כל נפלו קרבן להטעיה ומכאן אין לפעול בהתאם להסכם החתום.

5.3 **נימוק שלישי משישה לקבלת התביעה – ואפילו היתה מקום לדון בטענה לפיה הנתבעת הוטעתה, עדיין לא הציגה הנתבעת כל ראיה לטענתה בדבר שכר טרחה בסך של 40,000 ₪ בלבד, כפי שקבעה לעצמה**

(א) אפילו נקבל את הטענה לפיה הנתבעת הוטעתה לחתום על הסכם שכר הטרחה, הרי הדרך הנכונה בה היה על הנתבעת לפעול הוא לבטל את ההסכם – דבר אותו לא עשתה. אך יודגש, שאפילו היתה הנתבעת מבטלת את ההסכם, לאחר שלוש שנות עבודה ולאחר שהעבודה הושלמה, הרי עדיין היה מקום לדון בהיקף שכר הטרחה לו זכאית התובעת.

(ב) במקרה כזה, היה על הנתבעת לנמק ולשכנע מדוע יש לשלם לתובעת דווקא רק הסך של 40,000 ₪ בגין שלוש שנות עבודתה, זאת תוך התייחסות לשכר ראוי כמשמעו בסעיף 46 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג – 1973. הנתבעת לא עשתה זאת.

(ג) הנתבעת טענה, כלאחר יד, שהתובעת זכאית לשכר טרחה בסך של 40,000 ₪ בלבד. מדוע קבעה לעצמה סכום זה? מה היו הרכיבים בשיקול דעתה לקבוע ששכר הטרחה יועמד רק על הסך של 40,000 ₪? האם אין מדובר בקביעה כוחנית וחד צדדית ללא כל נימוק? לכל השאלות האלה הנתבעת כלל לא התייחסה.

הנתבעת הקפידה לא להגיש חוות דעת מקצועית המלמדת מה צריך היה להיות שכר הטרחה בגין שלוש שנות עבודת התובעת ובגין התוצאה אליה הביאו שנים אלה. חוות דעת אשר אפשר והיתה תומכת בגרסת הנתבעת, אך אפשר ודווקא היתה תומכת בגרסת התובעת.

הנתבעת אף הקפידה לא להגיש שום תחשיב נגדי מטעמה ביחס להיקף שכר הטרחה. אדרבא, אם לטעמה היקף שכר הטרחה בגין שלוש שנות העבודה עמד על הסך של 40,000 ₪, היה מקום שתתכבד ותניח אדנים כלשהם לגרסתה. בסיס לקביעתה.

(ד) ככל שהנתבעת בוחרת להתעלם מהתחייבותה ומחתימתה בהסכם שכר הטרחה, הרי גם לפי גישתה יש מקום לקבוע שכר טרחה ראוי לתובעת. והנטל להוכיח שכר זה מונח על כתפיה של הנתבעת. אך הנתבעת הקפידה להשאיר את טיעוניה מעורפלים וחסרי בסיס, וכך לא ניתן להתמודד עם טענתה הכללית לפיה שכר הטרחה הנכון הוא רק 40,000 ₪.

5.4 **<u>נימוק רביעי משישה לקבלת התביעה – אין לקבל טענת הנתבעת בדבר בקשות שלא היה מקום להגישן או שלא הוגשו</u>**

(א) הנתבעת טענה בכתב ההגנה שהתובעת ניפחה את היקף הבקשות כדי להגדיל את שכר הטרחה. גם טענה זו נטענה בעלמא מבלי שהנתבעת יוצקת לה תוכן כלשהו. גם במסגרת תצהירי העדות הראשית, הן של הנתבעת והן של שני בניה הבגירים, לא נעשה כל ניסיון לצקת תוכן לטענה לפיה התובעת הגישה בקשות שלא היה מקום להגישן.

(ב) רק בשלב החקירות הנגדיות הועלו טענות בדבר בקשות כאלה ואחרות שלא היה מקום להגישן, או שלא הוגשו כלל. טענות אשר במלוא הכבוד אין לקבלן, וזאת מהנימוקים הבאים:

- **<u>ראשית, אין לקבל הטענות כנגד בקשות שלא היה מקום להגישן</u>** - הטענות ביחס לבקשה כזו או אחרת שלא היה מקום להגישה הן על סף הרחבת חזית. הטענה הכללית בדבר הגשת בקשות מיותרות אכן הועלתה בכתב ההגנה, אך בדרך מחשבת הקפידו

הנתבעת ובניה הבגירים לא לכלול דבר בכתב ההגנה או בתצהיריהם, כך שלא ניתן יהיה להשיב לטענות אלה או להתייחס אליהן, אלא בשלב שמיעת הראיות.

- **<u>שנית, אין לקבל הטענות כנגד בקשות שלא היה מקום להגישן</u>** - הנתבעת לא הציבה שום בסיס לטענה לפיה בקשה כזו או אחרת לא היתה צריכה להיות מוגשת. הבסיס לטענה כזו חייב היה להיות מלווה <u>בחוות דעת מקצועית</u> המנמקת מדוע שיקול דעתה של התובעת היה מוטעה והיא הגישה בקשות שלא היה ראוי להגישן. ודוק, טענה לפיה התובעת הגישה בקשות שלא היה מקום להגישן, כמוהן כטענות בדבר רשלנות מקצועית. טענות אשר יש לתמוך ולבסס מבחינה מקצועית ולא להותירן כאמירות בלבד.

- **<u>שלישית, אין לקבל הטענות כנגד בקשות שלא היה מקום להגישן</u>** – בנה של הנתבעת ציין שש בקשות שונות אשר לטעמו לא היה מקום להגישן. לענין זה אף נטען כאילו הבקשות נועדו לשחרר סך של 1,500 ₪ בלבד ולכן לא היה מקום להגיש בקשות שעלותן היא 1,600 ₪ בצירוף מע"מ.
מתוך שש הבקשות הנטענות, רק חמש בקשות חויבו ובקשה אחת כלל לא חויבה בתשלום. זאת ועוד, התובעת נימקה היטב ביחס לכל אחת ואחת מחמש הבקשות כיצד התייחסה הבקשה למגוון של פעולות, כאשר הסך של 1,500 ₪ שנזכר על ידי בנה של הנתבעת היה סכום שולי ותוצאת לוואי של עיקר הבקשה. התובעת צירפה לתצהירה מאות דפי נספחים ובהם בקשות וכתבי בי דין. ממסמכים אלה ניתן ללמוד שחמש הבקשות עליהם הלין בנה הבגיר של הנתבעת רק בחקירתו הנגדית מתייחסות לתגובה לבקשת "פרעתי" של הגרוש; לבקשה לביטול עיכוב הליכים, שפעול הליכי עיקול כספי פנסיה של הגרוש וכן פנסיה ממשטרת ישראל; לתיקון עיכוב הליכים והגבלתו רק לעיכוב כספי פיצויים; לביצוע מסירה ופעולות על פי הנחיית ראש ההוצאה לפועל; לשחרור כספים שהתקבלו ועוד.

- **<u>רביעית, אין לקבל הטענות כנגד בקשות שונות שנטען שלא הוגשו</u>** – במהלך חקירתה הנגדית של התובעת הועלו לפתע טענות ביחס לבקשות שונות שהוכנו אך לא הוגשו. מבלי להתייחס לשאלת הרחבת החזית, יודגש שהתובעת התייחסה היטב והשיבה ביחס לבקשות הנטענות שבעיקרן אף הוגשו, ריכוז ההתייחסות הופיע במסגרת החקירה הנגדית וכך גם בסיכומיה (סעיף 19).

(ג) ומעבר לכל האמור לעיל יודגש שגם הטענות החדשות שעלו בדיון שמיעת הראיות התייחסו כאמור לשש בקשות מתוכן רק חמש חויבו. כלומר, לכל היותר הן מוגבלות לסך של 8,000 ₪(= 5 X 1,600 ₪) בצירוף מע"מ ולא למלוא סכום התביעה הגבוה בהרבה.

5.5 **<u>נימוק חמישי משישה לקבלת התביעה – התייחסות לטענת הנתבעת לפיה לא קיבלה דרישת תשלום, למרות בקשותיה, תוך כדי ניהול ההליך</u>**

הנתבעת מלינה על כך שלא קיבלה דרישת תשלום תוך כדי ניהול ההליך. הנתבעת אף מציינת שהיא ובניה הבגירים ביקשו לקבל פירוט ודרישת תשלום, אך לא קיבלו. נראה שהנתבעת ובניה אף הכינו עצמם מבעוד מועד לדיון שכן משום מה הקפידו להקליט את שיחותיהם עם התובעת ובהם הם מבקשים פירוט. בהקלטות אלה נשמעת התובעת אומרת אמירות כמו – "**פשוט לא ישבנו על חשבון. בסדר אז נעשה את החשבון**" (סעיף 4 לתצהיר יצחק אליהו, בנה של הנתבעת); או אמירה כמו – "**צ'יקו, צ'יקו, צ'יקו אני אעשה את זה ברגע שאני יוכל**" (תמליל שיחה כבר מיום 12/3/2017, למעלה משנה וחצי לפני תום הטיפול על ידי התובעת. סעיף 4 לתצהירו של משה (צ'יקו) אליהו. טעות הכתיב במקור). או אמירה כמו – "**אם הייתי יודעת שמחר יש לנו גמר חשבון ונכנס לנו מליון שקל לחשבון, וצריך גמר חשבון, הייתי יושבת גם בשתיים בלילה ועושה את זה**" (סעיף 4 לתצהירו של משה (צ'יקו) אליהו).

תמצית גרסת הנתבעת היא שמכיוון שלא קיבלה פירוט חשבון באופן שוטף, הרי היא פטורה מתשלום. <u>אין</u> לקבל את טענות הנתבעת ולענין זה יובאו הנימוקים הבאים:

(א) **<u>ראשית, הנתבעת ובוודאי בניה ידעו אודות היקף הטיפול בתיק, הקפידו לעקוב ואף קיבלו את מלוא התיק לבדיקתם</u>**

- הנתבעת ובעיקר בניה היו מעורבים מאוד בניהול ההליכים. ניתן היה לראות זאת גם מההקלטות שהקפידו להקליט את התובעת וכן מהמסרונים ששלחו גם לעו"ד קוסקאס כהן ואשר צורפו לתצהיריהם. התיק לא נוהל במחשכים. ההליכים היו ידועים לנתבעת ולבניה והם אף לחצו, מעת לעת, לבצע פעולה כזו או אחרת. במצב דברים כזה יכולים היו הנתבעת ובניה בעצמם לדעת שכל בקשה, שעלותה היא 1,600 ₪, יחד עם סיכומים שהוגשו ויחד עם תגובות ודיונים שהתקיימו – כל אלה הם פעולות שהתובעת זכאית לתשלום בגינם. ויודגש פעם נוספת, אין מדובר בפעולות אשר לפתע נודעו לנתבעת ובניה, אלא לפעולות שהיו ידועות להם בזמן אמת.

- זאת ועוד – הנתבעת ובניה אף הקפידו לבקש ולעיין בתיק הנמצא אצל התובעת. עיון מעמיק שכלל אפילו הוצאת התיק על מסמכיו מחוץ לכתלי משרד התובעת ואפילו צילום מלוא התיק. הוכחה לכך ניתן לקבל, למשל, ממסמך עליו חתם מושיקו (צ'יקו) אליהו ביום 13/7/17, ובו הוא מאשר קבלת מלוא התיק לידיו ומתחייב להשיבו לאחר שיסיים "לצלם אותו". <u>אין</u> מדובר בבעלת דין אדישה לזכויותיה וחובותיה, אלא בנתבעת שהקפידה לעקוב מקרוב, בין בעצמה ובוודאי באמצעות בניה, אחר התנהלות התובעת ואחר הפעולות אותם היא מבצעת.

(ב) **<u>שנית, הנתבעת לטענתה לא קיבלה דרישות תשלום ופירוט, אם כך היה עליה לבטל ההסכם – אך לא להמשיך ולקבל שירותים ולהתחמק בסופו של יום מתשלום</u>**

- כפי שהובהר לעיל, הנתבעת ובניה ידעו היטב אודות היקף הטיפול בתיק ואודות עשרות הבקשות שהוגשו. אך לגופו של ענין, אם אכן הפריעה לנתבעת העובדה שהתובעת דוחה את עריכת החשבון לסיום ההליך הרי הדרך הנכונה היתה הפסקת ההתקשרות כבר עם תחילתה, ולא המתנה של שלוש שנים עד שההליך יסתיים והתחמקות מתשלום בשלב האחרון.

- העובדה שהתובעת לא שלחה חשבונות תקופתיים, והעובדה שדווקא התובעת ויתרה על זכותה לקבל תשלום מראש – <u>לא</u> מאיינת את חובה של הנתבעת. העבודה בוצעה, בקשות, תגובות וסיכומים הוגשו, דיונים התקיימו. על כל אלה זכאית התובעת לתשלום. לכל היותר ניתן היה לדון בשאלה האם יש להוסיף שיעורי ריבית והצמדה לדרישות התובעת, אך זו (התובעת) כלל לא דורשת הפרשים כאמור ממועד ביצוע העבודה, אלא ממועד הגשת התביעה בלבד.

(ג) **<u>שלישית, הנתבעת לא הוכיחה נזק ואו נימוק אחר שבגינו יש לפטור אותה מתשלום</u>**

- התובעת אף לא הצביעה על כל נזק, ולא הוכיחה ואף לא ניסתה להוכיח שאילו היתה מקבלת דרישות תשלום היתה מצליחה לעבור לטיפול של עו"ד אחר, נוסף, אשר היה גובה שכר טרחה נמוך יותר.

- ההיפך הוא הנכון. הנתבעת הודתה בהגינות, בתצהירה, שלא התכוונה בכל לעבור לטיפול עו"ד נוסף וכלשונה, הדבר היה מעבר ליכולתה. וכך הצהירה (סעיף 9 לתצהיר התובעת) – **"כמו גם לא היו בכוחותיי הדלים לדרוש את אשר ברצוני לדעת ו/או לעבור לטיפול משפטי אצל עורך דין אחר בעקבות הצטברות שכר הטרחה האסטרונומי"**.
כלומר, הנתבעת מודה שהתכוונה להישאר תחת ייצוגה של התובעת. כך אכן עשתה, עד אשר השלימה התובעת את עבודתה, ובשלב זה החליפה הנתבעת את חשבון הבנק המקושר ללשכת ההוצאה לפועל וסירבה לשלם את אשר התחייבה לו.

5.6 **<u>נימוק שישי משישה לקבלת התביעה – התייחסות לטענה לפיה הוסכם על הפחתת שכר הטרחה</u>**

(א) הנתבעת טוענת שהתובעת הסכימה להפחתת שכר הטרחה. בין היתר טוענת הנתבעת שהתובעת התייחסה לכך שכל חמש בקשות יתומחרו כבקשה אחת. ובמילים פשוטות משמעות טענת הנתבעת היא שבמקום סך של 1,600 ₪ לבקשה, תחויב הנתבעת בסך של 320 ₪(= 5 : 1,600 ₪) בלבד.

(ב) מההקלטות שהקפידו בניה של הנתבעת לערוך והמסרונים שנשלחו ואפילו מהחקירה הנגדית שנוהלה, עולה שאכן התובעת היתה מוכנה "ללכת לקראת" הנתבעת בדרך כזו או אחרת. כך

אף עולה מחקירתה של עו"ד קוסקאס כהן שהתייחסה לכך שהיתה כוונה להקל על הנתבעת. עולה אפוא שאכן היה משא ומתן בו התובעת בהחלט היתה מסכימה להפחית מדרישת שכר הטרחה סכום כזה או אחר. בסופו של יום הנתבעת לא שילמה דבר מדרישת שכר הטרחה האחרונה של התובעת. הנתבעת מבקשת כעת להתייחס לאמירות, במסגרת המשא ומתן, ולהיבנות מהן על מנת להפחית את חיובה. זאת אין לקבל, ועל כך בפסקה הבאה.

(ג) אין מקום להתייחס לאמירות במסגרת משא ומתן שלא הבשיל לכדי הסכם, כאל התחייבות בה התובעת ויתרה על תשלום חלק משכרה. לענין זה ר' גבריאלה שלו, דיני חוזים החלק הכללי (בע"מ 57) שם נכתב כך (ההדגשות לא במקור): "**הקשר הנוצר בין צדדים למשא ומתן הוא מעצם טיבו גמיש ורופף מן הקשר הנובע מחוזה. משא ומתן מיועד לא רק לשם קביעת תוכן החוזה, אלא גם כדי לאפשר לצדדים להחליט אם אכן ייערך ביניהם חוזה. לפיכך, לא כל משא ומתן מסתיים בחוזה. צד הנכנס למשא ומתן חושף את עצמו לסיכון כי העסקה המתוכננת לא תצא אל הפועל. לעולם אין בעצם קיום המו"מ ערובה לעריכת החוזה. מכאן שבאופן עקרוני עומדת לצדדים למשא ומתן הזכות לפרוש ממנו**". גם פסיקת בתי המשפט הבחינה בין מצב בו צדדים ניהלו ביניהם משא ומתן לבין חתימת הסכם מחייב. לענין זה ר' ה"פ (מחוזי ת"א) 18419-07-20, קונקורד מבנים להשכרה בע"מ ואח' נ' המרכז הישראלי לאפוטרופסות הקדש ציבורי ואח' (הש' נ' שילה, 11/3/2021); עוד ר' ע"א (מחוזי ת"א) 10619-08-11, פארק תעשיות אלמוג בע"מ נ' טמפו משקאות בע"מ הש' י' ענבר, השופטת י' שבח והש' ש' שוחט, מיום 1/5/2012) שם אפילו הוחלפו טיוטות הסכם ונקבע כך - "**במקרה שלפנינו הוחלפו בין הצדדים טיוטות בכתב לחתימה. העדר חתימה מהווה ראיה חשובה ביותר המעידה על העדר גמירת דעת... קל וחומר מקום שעולה מהנסיבות, כי הצדדים התכוונו לחתום על החוזה**". להשלמה ר' גם כבר בע"א 571/79, דירות מקסים בע"מ נ' דינה ג'רבי, פ"ד לז(1) 589 שם נקבע "**בהעדר חתימה על חוזה כתוב יהיה, בדרך כלל, משום הוכחה מרחיקת לכת ואולי כמעט קונקלוסיבית לטענה, כי הצדדים לא הגיעו לגמירות הדעת, ולכן אין תוקף לנוסח החוזה**".

(ד) ובמילים פשוטות, אפילו הועלתה במסגרת השיחות עם הנתבעת ובניה האפשרות של הפחתת שכר הטרחה, הרי הנתבעת עצמה לא הפכה אמירות אלה להסכם מחייב. אילו היתה הנתבעת משלמת את חובה בהתאם להסכמה חדשה, ניחא. אך הנתבעת אינה משלמת דבר, מלבד הסך של 39,000 ₪, ומבקשת להיבנות מאמירות שנועדו לרצות אותה ולהביא לכך שתעמוד בהתחייבותה. זאת אין לקבל.

חלק רביעי – סוף דבר

6. **סוף דבר**

6.1 מכל האמור לעיל יש לקבל התביעה במלואה. בהינתן העובדה שהנתבעת דאגה להעברת הסך של 1,000 ₪ לידי התובעת אשר גם עוקלו בעיקול זמני (ור' החלטה מיום 17/11/2019) – הרי יועמד סכום פסק הדין על סך, קרן, של **122,499** ₪(= 1,000 ₪ - 123,499 ₪).

6.2 אשר על כן אני מחייב את הנתבעת בתשלום הסך של **122,499** ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק מיום 29/11/2018 ועד למועד התשלום בפועל. עוד אני מחייב את הנתבעת בתשלום הוצאות משפט ושכר טרחת עו"ד בסך כולל של **20,000** ₪ בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כחוק ממועד פסק הדין ועד למועד התשלום בפועל. בנוסף אני מאשר העיקולים הזמניים שהוטלו במסגרת ההליך.

למען הסר ספק, נתתי דעתי לכך שהנתבעת יוצגה על ידי עו"ד שמונתה מטעם הסיוע המשפטי והיא אכן יוצגה היטב ובמקצועיות. אין בכך שהנתבעת יוצגה במינוי כאמור כדי להפחית שכום ההוצאות ושכר הטרחה בו חויבה.

ניתן היום, כ"ג שבט תשפ"ב, 25 ינואר 2022, בהעדר הצדדים.

אביים ברקאי, שופט